

Gemeinderat Bartringen

Opposition fühlt sich übergangen

Aus der Sitzung vom Mittwoch, dem 25. September 1996

Unter dem Punkt „Information und Korrespondenz“ gab Bürgermeister Niki Bettendorf (DP) gleich am Anfang der Gemeindefratsitzung bekannt, daß neben den Beschlüssen der Kommission zur „Résidence Schwall“ und der SICEC, in die Rede vom Bau eines zweiten Ofens im Krematorium in Bartringen geht, ein Brief an Minister Michel Wolter gerichtet wurde, um Subsidienanfragen des Jahres 1994 zu klären. Im „Ministère du Logement“ ist demnächst eine Unterredung vorgesehen, die Klarheit über die Höhe des Subsidies für die neue Vorschule geben soll.

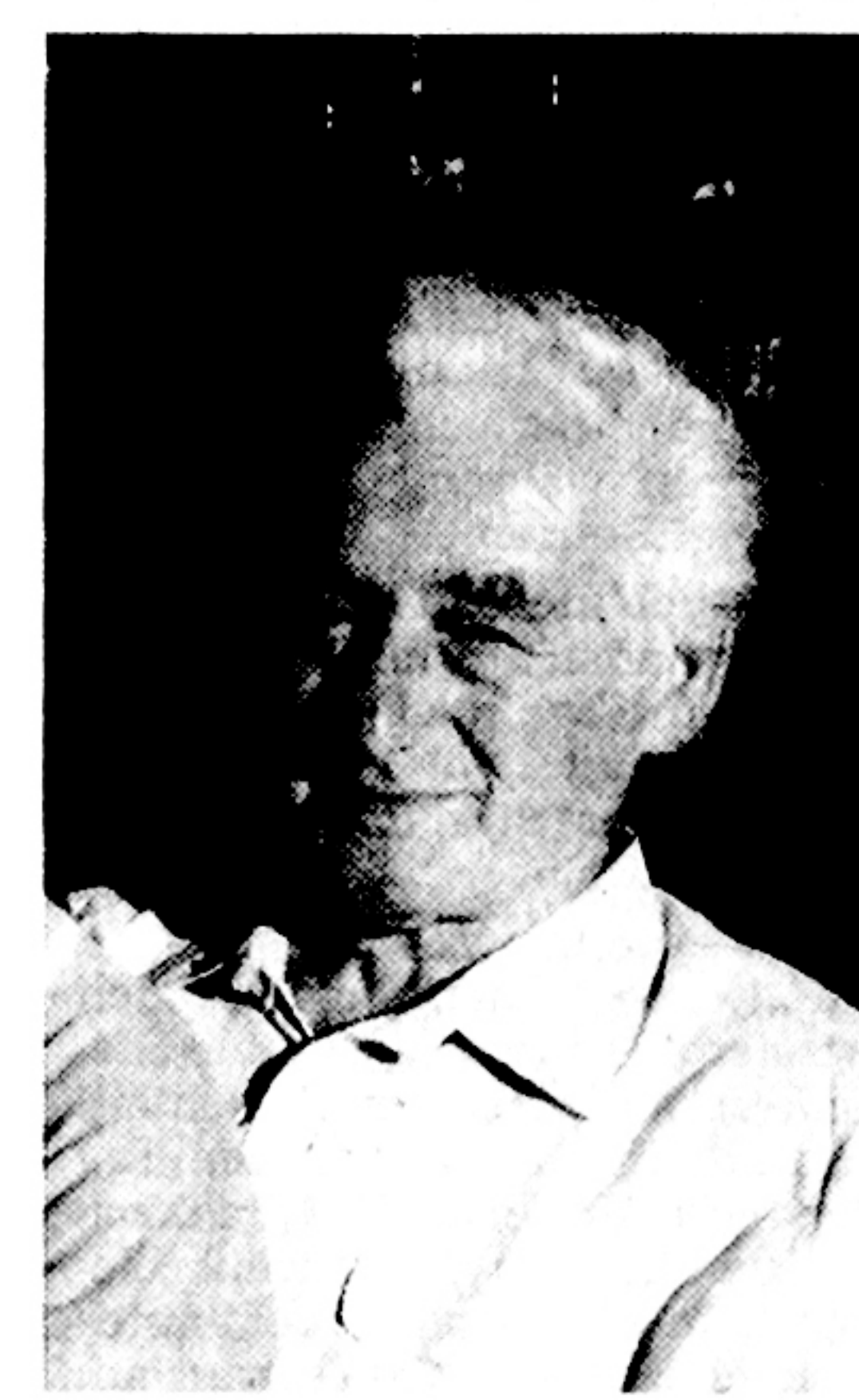
Sodann wurde eine Resolution über den geplanten Bau eines Lyzeums auf dem „Tosseberg“ von der Tagesordnung genommen. Die Oppositionsparteien CSV und LSAP, die vom DP-Schöfferrat über diesen Bau nicht ins Bild gesetzt wurden, fühlten sich übergangen. Der Schöfferrat gab daraufhin bekannt, daß er über den Bau des geplanten Schulkomplexes, der zu einem Hektar auf Bartringer Territorium stehen kommen soll, von dem zuständigen Minister nicht informiert worden war, und die Nachricht also in der Presse erfuhren. Weil eine Resolution politisch aber nur Gewicht hat bei einstimmiger Votierung, wurde Punkt 17 auf eine spätere Tagesordnung zurückgesetzt.

wurde Alain Kariger vorgeschlagen. Als Privatangestellter, der die gefragten Qualifikationen besitzt, wird er ein Jahr „stage“ mit einem Examen abschließen. Mit sieben Ja- und einer Nein-Stimme und drei Enthaltungen nahm der Gemeinderat den Kandidaten an. Zugestimmt wurde dem Rücktritt von Thierry Worré, „chargé de direction“ im Primärunterricht. An seine Stelle tritt Alix Wiltzius-Sünnen. Was den privaten Schultransport der Kinder des Beauforters Hofes betrifft, wurden die angepaßten Narkosten angenommen. Gutgeheißen wurde die Organisation der Musikschule 1996/97, für die insgesamt 146 Kinder eingeschrieben sind, davon 16 für die Klavierkurse. Die Kursbeauftragten sind Alain Graf, Carole Lorgé-Kleiner und Simone Appelbaum-Goebel. Die Mitglieder der lokalen Ausländerkommission Miguel Lopes und Paul Vercauteren treten zurück. Sie werden ersetzt durch Pilar Salas und Robbert Smit.

Unterschieden wurden verschiedene Immobilientransaktionen, wie die Konvention im Rahmen der Realisation der Phase II im Lotissement „Echels“. Einstimmig angenommen wurde der Kostenvorschlag von 6,6 Mio. F für das Gasverlegen in der Rue de l'Industrie, der Rue de la Gare und der Rue de Strassen. Auch angenommen wurde der Vorschlag, die neue Industriezone später über die Rue de Luxembourg anzuschließen, was die Gemeinde finanziell vorteilhafter zu stehen kommt.

Un modeste hommage à M. Jean Blaise †

Silencieusement et sans déranger, comme il a vécu, Jean Blaise nous a quittés le 23 septembre après avoir été terrassé le matin par une attaque cérébrale. Comme s'il avait voulu s'excuser de ne pas être à ses tâches habituelles, lui qu'on n'avait jamais entendu se dire malade.

sait de débayer les trottoirs de la neige, d'aider un voisin à l'entretien des alentours. Il excellait dans les travaux de jardinage. L'a-t-on jamais vu partir en vacances avec son épouse dévouée, s'absenter au-delà d'une journée? Sans doute que non.

Après avoir été un employé apprécié des services municipaux, Jean Blaise est venu, à l'époque de sa retraite, s'installer avec son épouse dans ce quartier calme du Limpertsberg, où les habitants cultivent une courtoisie réservée de bon voisinage.

Effacé et discret comme nul autre, il devint ce qu'il est resté jusqu'au dernier jour: le voisin de confiance, le grand ami de tous les enfants, serviable et attentif à tous et à tout, ne refusant aucun service de complaisance à personne; le premier à la tâche lorsqu'il s'agis-

Les rares moments où il n'était pas occupé à un travail, on le voyait faire l'aller-retour en ville d'un pas soutenu. S'est-il attardé devant une vitrine ou à une terrasse? L'image aurait frappé. Il n'aurait pas prolonger les conversations et s'esquivait rapidement en prétextant un devoir.

Cet homme intègre, modeste, qui a fui l'éloge et les marques d'estime, les mérite à titre posthume.

Il manquera à la rue Laurent et ailleurs, et sa place restera inoccupée. M.M.

Sonntag, de 6. Oktober

Mam Jugend-Zuch op Woltz

D'Direktion vum der Eisebunn an Zesummenaarbecht mam Service National de la Jeunesse an der Mithellef vum der Gemeng Woltz zueweil Veräiner organisieren e Spezialzuch duerch d'Eisleisch bis op Woltz. All Jonk a Leit, déi séch nach jonk fillen, sin hærzlech invitéiert, matzemaachen. Den Zuch firt vu Rodange iwwer Lëtzebuerg op Woltz, wou e flotte Programm waart.

ciuta fir 190 F oder Spaghetti vegetaresch fir 190 F, Thüringer a Fritten vum Supporter-Club vum der Musek (Thüringer 70 F a Fritten 70 F), Stand virun den Ateliers vum „Jardin de Woltz“. Fir Gedrecks as och gesuegert.

Nomettes: „Groust Kannerspillfest“, organiséiert vum Groupe Animateur (am Jardin de Woltz vum 13.30 bis 15 Auer); „Porte ouverte“ an der Jugendherberg (vu 14 Auer un); „Visites Guidées vum der Stad Woltz“ organiséiert vum Weeltzer „Syndicat d'initiative“ (Départ: 14 Auer bei der Jugendherberg); Visite vum „Jardin de Woltz“; Porte ouverte bei „Coopérations asbl“; um 15.30 Auer Concert vum de Jonke vum der Weeltzer Musek a vum Gesank.

Géint 16.30 Auer firt den Zuch fort, géint 18 Auer as en an der Stad.

Biljé vu maximal 80 F (Kuerzstrecken) oder maximal 160 F (Laangstrecken) kritt een an alle

Garen ze kafen, Jumbo-Kaart an Oekopass sin och gültig.

Informationne kritt ee beim Service National de la Jeunesse (Tel. 478-64 57) a beim Centre Info Jeunes Woltz (Tel. 95 93 27). Umeldunge fir d'Rallyen an d'Mettegisse beim „Centre Info Jeunes Woltz“, Tel. 95 93 27.

Horaire vum Jugend-Zuch

Rodange (Départ: 7.47; Arrivée: 18.42); Péiteng (7.51; 18.39); Nidderkuer (7.54; 18.34); Déifferdeng (7.58; 18.31); Uewerkuer (8.00; 18.28); Bieles-Zolver (8.05; 18.24); Bieles-Rédange (8.09; 18.21); Esch/ Uelzecht (8.17; 18.16); Schéffleng (8.20; 18.11); Nærzeng (8.24; 18.08); Betebuerg (8.32; 18.04); Bierchem (8.35; 18.00); Lëtzebuerg (8.49; 17.54); Dummeldéng (8.54; 17.36); Walfer (8.58; 17.33); Heeschdréif (9.01; 17.30); Luerentzweiler (9.05; 17.27); Lëntgen (9.09; 17.23); Miersch (9.14; 17.20); Krauchten (9.19; 17.14); Colmar-Bierg (9.22;

17.10); Schiren (9.25; 17.08); Etelbréck (9.32; 17.06); Méchela (9.39; 17.00); Giewelsmillen (9.45; 16.55); Kautebaach (9.51; -); Woltz (10.04; 16.38).

Korrespondenzen: Diddeléng-Usines Départ: 8.22; Diddeléng-Ville: 8.25; Betebuerg Arrivée: 8.30; Betebuerg Départ: 18.08; Diddeléng-Ville 18.13; Diddeléng-Usines Arrivée: 18.16.

Eng Play fir jiddereen caritas Lëtzebuerg Tel. 40 21 31-1 • CCP 20-20

Aktionsprogramm Helios II/ Autisten

Neue Konzepte für Ausbildung und berufliche Integration

Im Rahmen des europäischen Helios II-Programmes, ein Aktionsprogramm der Europäischen Gemeinschaft zugunsten behinderter Menschen, sind derzeit mehrere Partner des „Institut pour enfants autistiques et psychiques Luxembourg“ zu Besuch im Großherzogtum. Es handelt sich dabei um die Partner aus Berlin, Madrid, Island, sowie eine Vertreterin des „Team of experts“ aus Brüssel. Die Besuchergruppe bezieht die Einrichtungen, Schulen und Ateliers und hält Meetings ab, um die Arbeitsweisen mit Autisten (*) in den verschiedenen Ländern zu vergleichen und so neue Erkenntnisse zu gewinnen.

chen, die seit Schulbeginn im hauptstädtischen Lycée Michel Rodange eine Unterkunft gefunden hat. Einerseits wird die Integration der Jugendlichen in die Schule anvisiert, andererseits die Schulzeit verlängert. Während dieser Zeit wird verstärkt mit dem Patronat (Privatfirmen, Gemeinden, Verwaltungen) zusammengearbeitet, um z. B. auch Praktika für die jungen Autisten, aber auch für die Betreuer zu ermöglichen.

ste Zahlen aus den USA gehen von einem Autisten bei 1 000 Geburten aus. 37 Autisten zählt das Luxemburger Institut für Autisten derzeit, 26 Kinder und Jugendliche gehen zur Schule, elf junge Erwachsene arbeiten in den geschützten Ateliers.

Dabei geht es hauptsächlich um die Integration von Autisten in die normale Arbeitswelt. Wie Armal Lemal, Direktionsbeauftragter des luxemburgischen Institutes für Autisten, während einer Pressekonferenz erläuterte, funktioniert die Integration von autistischen Kindern in Luxemburg gut. Mit 15 Jahren ist es für die Jugendlichen jedoch meist noch zu früh, um die berufliche Integration zu starten. Was bislang fehlte, war die Zusammenarbeit mit dem Patronat, auf die ab sofort mehr Wert gelegt werden soll.

Die Integration von Autisten in die normale Arbeitswelt. Wie Armal Lemal, Direktionsbeauftragter des luxemburgischen Institutes für Autisten, während einer Pressekonferenz erläuterte, funktioniert die Integration von autistischen Kindern in Luxemburg gut. Mit 15 Jahren ist es für die Jugendlichen jedoch meist noch zu früh, um die berufliche Integration zu starten. Was bislang fehlte, war die Zusammenarbeit mit dem Patronat, auf die ab sofort mehr Wert gelegt werden soll.

Monastère du Carmel

Centenaire de la mort de Sainte Thérèse de l'Enfant-Jésus de la Sainte Face

Les Soeurs du Carmel de Luxembourg invitent aux célébrations d'ouverture du centenaire de la mort de Sainte Thérèse de l'Enfant-Jésus de la Sainte Face le mardi 1er octobre à 18.30 heures. L'eucharistie solennelle au monastère du Carmel à Luxembourg-Cents sera présidée par Mgr Fernand Franck, archevêque de Luxembourg. L'abbé Albert Franck de Gilsdorf prononcera l'homélie. La chorale «Ad hoc Thérèse» sous la direction de Claude Schmit réhaussera la célébration.

Le jeudi 3 octobre, le vicaire épiscopal Henri Hamus prononcera l'homélie lors de la messe des malades radiodiffusée par «DNR - Den Neie Radio».

In dieses Konzept paßt auch eine Klasse mit autistischen Jugendlichen.

Eng KLACK fir eis SPROOCH

Zevill an nët genuch ...

...dat si keng richtig Moossen; och bei däitschen oder franséische Wierder/Ausdréck an eiser Sprooch. Dëslescht hun sech zwéi Lieserbréif-Schreiver zermeeschert: Deem enge war d'Franséisch am Lëtzebuergeschen zevill; deen aneren huet him geäntwert, et wir zevill Däitsch an eis Sprooch geréicht. Dacks läit d'Wourecht jo an der Mëtt, mä an dësem Fall doutscher nët! Lauschert „eis“ Televisioun an egal watfir e Radio: do si mir vill éischer ze Tréier wéi zu Metz!

schland, oder d'Geschicht léiert äis, dat d'Franken de Stack vum Frank-Räich geluegt hun, an dat d'Fransousen am Fong eng Mëschung aus Gallier + Laténger + Franke sin, och wann zugudderlescht sproochlech de laténgesch-romaneschen Deel „Meeschter“ gin as ... an eist Land läit op der Kräizung, wou d'Romania an d'Germania sech begéint oder an d'Käpp geschloen hun, over och an deer Géigend, duerch déi d'Franken sech aus dem Paräisser Baséng (bassin) erëm bin hannert de Rhäin verfuusst hun.

Mir komme mam Lëtzebuergeschen zimlech gutt laanscht d'Franséisch; over wéinst dem germanesche Stack vum eiser Sprooch as et nët dran, dem Däitschen aus de Féiss ze bleiven. As dat eng Schan? Op kee Fall, well da musst Dir emol dat Hollännescht, dat Dänescht oder esouguer d'Englescht e bësse méi genee bekucken, also ganz oder deelweis germanesche Sproochen ... leider gët „germanesch“ over zevill dacks mat holländisch an ee Kurf gehäit, well „made in Germany“ äis duerchernee bréngt. An der Sproochwëssenschaft heescht d'Lëtzebuergescht iwregens „West-Mosel-Fränkisch“ an nët „West-Mosel-Deutsch“ ... Franken as zwar en Deel vum Däit-

Wat huet dat dann elo mat zevill / nët genuch Däitsch oder Franséisch ze din? Mä et soll e kleng Fong fir Explikatioun an Diskussioun sin. Ganz klor hu mir sproochlech (!) méi den Hank an d'Däitsch ze rutschen ewéi Franséisch ze schnadderer; dat huet natüerlech over och nach e sëlleschen aner Ursachen: Geschicht, Administratioun, Schoul, Kierch, Literatur, Press ... Mä dat entschëllegt keen, vrun engem Mikro e Lëtzebuergescht ze schwätzen ewéi ee vun Tréier oder Saarbrécken, well do – an 90% vum do! – rullt eng Dampwalz iwer d'Lëtzebuergescht, géint déi dee butzege franséischen „Dinky-Toy“ e kleesperen Hunnewutz as!

ACTIOUN LËTZEBUGESCH EIS SPROOCH

Adressen: Breedewe, 21 L-1917 Lëtzebuerg Postkëscht 98 L-2010 Telephon 47 06 12 Fax 22 24 90 & 45 83 89 Cotisatioun/Mëmbler: 500 Frang d'Jor Postcheck: 6644-48

Redactioun vun dëser „Klack“ Lex Roth, Milly Thill, Paul Wilmes, Roby Zenner Nächst Klack (26): 26. Oktober 1996

De Masswäin oder wéi de Fuuss sech eng ugestréckt hat

Ech muss soen, d'Bouwen aus eiser Klack ware wéi bänzeg, fir d'Houchzäits- an d'Doudemassen ze dengen; do sin all Kéier e puer Weck och fir äis ewechgefall: mol fënnf, mol 20, a bei dëcken Houchzäiten och alt mol 50 F. An déi op de Kapp!

Den Här Kaploun wouss natüerlech ëmmer direkt, wéi d'Fréimasse sollt dengen, do wou et näischt an d'Täsch a just midd Ae gi sin, over grad esou op ween en an der Messdénegschprouf mam Fanger gewisen huet, wann eng Houchzäit ugemelt war: déi Liddereg am Unterrecht hun déi eng an déi Gutt déi aner Masse kritt.

spaaht. An do hu mir äis schéi gewonnen: hei stonge jo e puer Wäifläsche beieneen! E puer! Déi eng war nach hallef voll, aus där huet de Fuuss dee kleng Gubbeli gefüllt an se rém haneschtgesat. Mee zougespart huet en nët méi – jiddefalls nët direkt. „Dajee, komm lo“, sote mir alt. Mee de Klautjen huet nëmnen déi voll Fläsche bekuckt, an Zack! hat hie sech eng erbäigezun. „Bas du geckeg?“ hu mir alt gefrot, mee schon hat hien den Tirebouchon erwécht an d'Fläsch opge-maach. Ouni eppes ze soen, huet en e puer fatzeg Schluppe geholl, as sech emol iwwert de Mond gefueh, huet se séier a séngem Schoulsack verstoppt a sech an d'Rei gestallt, wéi wann näischt wir.

- de Wiirt kënt mam Pir duerch d'Diren
- an der Buurg tut en Auto
- en Nol fällt op d'Strooss
- hie baakt an der Hal

Meeschtens huet sech duerfir och déiselwech Equipe fond, well esou vill fläisseg Fissie sin et am Unterrecht och nët gin. Duerfir waren de Jhemp, de Fuuss – sou genannt wéinst séngem feierroude Kapp – an ech bal all Samsdeg am Trapp, fir um halwer eelef direkt virun der Braut an dem Bräitjemann ze stoen. An herno as et dann „an d'Pai gaangen“.

Et war och näischt, et war déi ganz vrun der Kommoun. Wéi dee Roude sollt komiziere goen, da as e bal nët méi opkomm; a wéi en endlech do stung, as e getürkelt wéi e Fierkel, dat just gestach gin as. Wéi de Paschtouer séng Fissimem bin gesin hat, déi bal déiselwech Faarf wéi séng rot Hoer hat, do huet en äis zwéi geruff an äis mam Fuuss heemgeschéckt. D'Mass wir souwisou elo bal aus, sot en, a mir sollt sénger Mamm soen, et wir hirem Fissi an der Mass schlecht gin ...

Dann nach e Pfefferkäarchen: Wann deer Leit nach méi an de Schoule wiren, déi – wéi de Professor Weirich – dem Lëtzebuergesche séng kleng Chance gife loosseen, déi et nom offizielle Programm zegutt huet, da bräichte mir äis fir eis gelies a geschrieve Sprooch keng Suerg ze maachen. Leider gët „d'Lëtzebuerg Stonn“ nach ëmmer vum e sëllesche Schoulleit einfach fir „hiirt“ Fach (Däitsch, Franséisch ...) an de Motz-Eck gestallt! Paul Wilmes

Mer hater äis erwaart, méindes am Unterrecht eng flappeg Strof a vläicht nach eppes ze kréien. Mee et war wéi e Wonner: et as näischt nokomm.

Et muss ee wëssen, dat d'Par de Masswäin ëmmer am groussen akaaft huet. Op eng kleng Fläsch as et wéi et schengt nët ukomm. z.f.

d'AL op der Foire

Wéi all Jor fannt Dir äis erëm op der Hierscht-Foire, an dat um Stand No 21 / Hall No 2 also direkt no der Haapt-Entrée riets aus.

Dir kënt do, ewéi ëmmer, mat äis an d'Gespréich kommen an all méiglech Saachen an eiser Sprooch kréien: Bicher, Hefter, Extra-Nummeren, Neiooschkaarten ... mä dës Kéier nach eppes ganz Wichtige:

Wie säi roude Bong fir d'PSALMEN op LËTZEBUGESCH nach nët géint d'Buch getosch huet, deen huet op der Foire déi allerallerlescht Geleênheet!!!

Merci, Här Weirich!

Aplaz „Präbbelis- oder Humpesgriecher“ iwer eis Sprooch a Schreifweis ze féieren, gët et och nach Leit, déi e Blat aneng „Schreif“ an de Grapp huelen an e Virschlag (firwat nët och „eng Propos“) maachen. Den Här Guy Weirich (L-1625 / Houwald) as e gutt Beispir (e „Stuel“ e „Middel“) dofir. Mir soen him merci, an hei säi Brëif:

se ënert d'Leit! An der Klack a soss! Et geet eisem Frënd a séngem Schreiwes em laang / duebel Vokaler; hie mécht en Ennerscheed tëscht „Liesweis“ a „Schreifweis“, wat eng ganz interessant Manéier as, fir deer Saach „op de Virzock“ ze kommen; et sief nach gesot, dat den Här Weirich intelligenterweis vu 4 Vokale schwätzt (i – u – o – a) an domat dem kurzen / laangen e / Seel och méi labber léisst: de laang-geschwaten „e“ kann einfach ëmmer duebel geschrieve gin. De Virschlag vum Guy Weirich:

„Eng Klack fir eis Sprooch“ as eng gutt Saach. Si gët all denen, déi, wéi ech, kee Wuert Lëtzebuergesch an der Schoul geléiert hun, an d'Geleênheet, munches nozehuelen, besonnen wann een d'Mamme-sprooch och nach aus berufléche Grënn brauch.

E Vokal gët nëmnen da verduebelt, wann e laang geschwat gët a wa méi Konsonanten hannen dru kommen. Déi zwou Bedingunge mussen erfëllt sin!

Leider hun ech mat de Bicher, fir Lëtzebuergesch ze léieren, nët ëmmer déi beschten Erfarung gemaach. Eng vu méngen Erfarunge well ech lech matdelen, an direkt eng Proposition u den Dësch leën.

Domat geet den Här Weirich en anere Pad, fir op d'Veersteedemes vum denen duebele Leitgheiter an eiser Orthographie lasszegoen. Séng Method as klor a richtig! Et bleift

Prëift se, a wann se gutt as, bréngt

eng Konkel ...?

...a wat as dat, froen déi allermeescht jonk Lëtzebuerg? En aalt Wuert vun hei, vun do, vun dohem, aus dem Land, aus der Géigend, dat ze soen nët méi an eiser Sprooch gebraucht gët, well et knapps nach Konkele gët.

Dee bauchegen, këmpegen, groen ärde Krou mat enger Hänk a mat e puer bloe Blummen dekoréiert (esou wéi eis Quetschekrautsdëppen) as aus eisem Gebrauch verschwonnen. Op eiser Musel war dës typesche Krou, d'Konkel, dohem. Baim Mëtteg- an Nueteesse koom hien op den Dësch a war meeschters mat Viz gefëllt. Duerfir gouf dee Krou och Vizkrou, Vizänder, Vizbatti genannt. Mä op „Feschdeeg“ war d'Konkel mat Wai gefëllt.

Et war och de Brauch, datt d'Konkel mat an de Wéngert geholl gouf. Iwwert dem Kappen, wann de Wéngertleit de Schweess vun der Stir gelaf as, a si eng kleng Rascht ageleucht hun, da gouf d'„Klück“ oder d'„Konkel“ ugesat a leschteg widergerin. Et huet nët dierfen ze vill an ze dacks „gekonnelt“ gin, soss huet een näischt méi fir d'Aarbecht gedaacht. Fir deen Emstand ze

verhënnern, hun d'Fraleit och eng Kaffiskonkel mat an de Wéngert (Wangert) oder soss hin op d'Aarbecht geholl. D'Konkel war deemools hir Thermosfläsch. Si huet d'Gedrecks kill gehalen, well dat irdent Material jo banne porös as.

Mousel bréngt ... de Rodange!

An eiser General-Versammlung (30.03.96) hat eise laangierege Mëmbler a Frënd Charel Boucon sech d'Wuert gefrot; aus dem „Wuert“ guf e Gespréich ... aus dem Gespréich e Virschlag an eis Fro: Kënt den Här Boucon „séng“ Brauereri näischt fir dem Michel Rodange séng 125 Jor Renert maachen. De Charel Boucon huet d'Propos mat op de Wee geholl, an zwar a Clausen an d'Mousels-Brauereri. Do huet den Här Direkter Robert Bassing dat ganzt nët a Béier, mä herlech op 4 Zorte Béierdeckelen emgesat. Dir kënt d'Resultat ewell, a mir soe mat dese Biller merci. Natüerlech si mir prett, fir mat jidfer Brauereri

Images of beer labels: MICHEL RODANGE, ROBERT BASSING